

Прилог 4. О ДАТИРАЊУ НИКЕЈСКОГ САБОРА И О ПОЧЕТКУ "НАШЕ ЕРЕ"

У овом прилогу ћемо укратко изложити резултате које је недавно добио Г.В. Носовски. Све техничке детаље ћемо изоставити због ограничености простора. Датуми су наведени по старом (јулијанском) календару.

1. Акти I Васељенског (Никејског) сабора нису сачувани. Ипак, традиционално је познато да је на њему била установљена *пасхалија* која се до данас користи у богослужењу. Сваке 532 године пасхалија се у целости понавља. Сабор је установио смењивање 532-годишњих *индиктиона*. Тако, 12. индиктион обухвата период 345-876 год., 13. период 877-1408 год., 14. период 1409-1940 год. "Велика пасхалија" је састављана за цео индиктион. Испоставило се да пасхалија допушта датирање независно од хронологије. То омогућује да се (приближно) датира Никејски сабор.

Правила која су у основи пасхалије, добро су позната у црквеној традицији. Матија Властар (XIV в.) пише: "Правило божанских апостола даје два прописа о Пасхи (Ускрсу - прим. прев.): не празновати заједно с Јудејцима и празновати после пролећне равнодневнице. Њима су (на Никејском сабору) додата још два: празновати после првог пролећног пуног месеца (тј. после јудејске Пасхе), али не било ког дана, него прве следеће недеље. Прва три правила се строго поштују. Ипак данас ускршња недеља пада бар два дана после пуног месеца". Властар даље објашњава да је дводневна разлика између календарског ("пасхалног") и стварног (астрономског) пуног месеца настала због нетачности "Метоновог циклуса", а у време Никејског сабора они су се подударали. То је довољно за датирање.

Тврђење 1. Никејски сабор, на коме је установљена пасхалија, *није могао бити пре 784. год.*, јер тек од те године престаје поклапање календарске хришћанске Пасхе с јудејском. Посебно, Никејски сабор није могао бити у IV в., када би се календарска хришћанска Пасха поклопила с јудејском 8 (!) пута, а 5 пута би јој чак претходила за 2 дана.

Тврђење 2. Задовољавајуће подударање (± 1 дан) календарских "пасхалних" пуних месеци са стварним, дешавало се само у интервалу 750-950. год. Почетак 13. индиктиона (877. год.) налази се, на делу идеалног поклапања. Према томе, Никејски сабор је могао бити само у VIII-X в., а *највероватнији период је друга половина IX в. (после 877. год.)*.

Примедба 1. Тврђења 1 и 2 су добијена на основу компјутерских прорачуна свих пролећних пуних месеци (јудејских Пасхи) од почетка н.е. до 1700. год. За разлику од претходника, ми на датирање нисмо стављали никаква априорна ограничења.

Примедба 2. Сматра се да је одбројавање година "од Адама" (од стварања света) почело да се користи одмах после Никејског сабора. Година 876. је 6384. година од Адама. По свему судећи, одредивши почетак индиктиона у 877. год.,